

JOANNA PAPIŃSKA-KACPEREK

Wydział Zarządzania
Uniwersytet Łódzki

KRYSZYNA POLAŃSKA

Kolegium Analiz Ekonomicznych
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Inicjatywy *Open Government Data*

1. Wstęp

Otwarty rząd (ang. *Open Government*) to nowy sposób organizacji działań w państwie, w którym wykorzystuje się nowoczesne narzędzia informatyczne i komunikacyjne w celu zwiększenia współdziałania obywateli w rządzeniu oraz wykorzystania ich wiedzy i zaangażowania do skuteczniejszego rozwiązywania problemów. Działania otwartego rządu charakteryzuje zatem otwartość na współpracę – cecha wielu aplikacji internetowych kojarzonych z epoką Web 2.0. Otwartość ma także związek z otwartymi licencjami. Celem artykułu jest opisanie inicjatyw wprowadzania w życie idei *Open Government Data* na świecie i w Polsce.

2. Administracja publiczna w mediach społecznościowych

Popularność aplikacji Web 2.0 przyczyniła się do tworzenia profili instytucji państwowych w portalach społecznościowych. Początkowo profile takie były wyposażane w linki do strony głównej instytucji oraz zawierały jedynie krótkie komunikaty i komentarze o zachodzących tam zmianach i nowościach. Ich popularność odczytywano jako swoisty barometr nastrojów społecznych i użyteczności instytucji dla obywatela.

Tworzenie kont administracji publicznej w portalach typu Facebook lub Twitter niesie ze sobą także obawy o bezpieczeństwo danych umieszczanych na serwerach firm komercyjnych. Subkonta w serwisach społecznościowych, takich jak *fanpage* na Facebooku, *account* na Twitterze, kanał YouTube lub konto na Flickr, to media

komunikacji jedynie administrowane przez urząd (tzw. *managed own media*¹). W tym przypadku instytucja państwowa nie ma wpływu na część zamieszczanych tam treści, choć może szybko reagować i dementować lub wyjaśniać ewentualne zarzuty lub nieprawidłowości, gdy pojawią się na tablicy jako komentarze użytkowników. W przypadku własnych platform instytucje mogą w pełni kontrolować zamieszczane na nich treści (są to *controlled own media*²) oraz moderować dyskusje na forach.

Sama obecność w komercyjnej sieci społecznościowej nie jest jednak naganna, a wręcz przeciwnie – może pełnić wiele istotnych funkcji:

- reklamową – promocja urzędu i/lub świadczonych usług;
- edukacyjną – w zakresie praw i obowiązków obywateli w sferze politycznej i społecznej;
- informacyjną – jako równoległy, niezależny kanał informacyjny;
- komunikacyjną z obywatelami – w tym także sondażu nastrojów i potrzeb informacyjnych;
- mobilizacyjną – w kwestiach polityki lokalnej, krajowej i międzynarodowej.

Najistotniejszym postulatem towarzyszącym tworzeniu i sprawnemu obsłudze profilu instytucji państwowej jest korzyść informacyjna uzyskiwana przez obywatela i jego poczucie posiadania możliwości uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i krajowej. Ponadto, wymiana informacji za pośrednictwem serwisów społecznościowych sprzyja budowaniu zaufania i zmniejszeniu poczucia asymetrii informacji w kontaktach obywatela z urzędem, a w konsekwencji przyczynia się do wzmocnienia kapitału społecznego w społeczeństwie³. Coraz częściej podnoszony jest jednak problem bezpieczeństwa publikowanych danych na serwerach pozostających poza zasięgiem kontroli instytucji państwowych. Rozwiązaniem wydaje się tworzenie nowych portali społecznościowych na serwerach instytucji publicznych. Tu jednak pojawia się pytanie: czy łatwo będzie zbudować popularność nowej sieci społecznościowej? Przy zastosowaniu odpowiedniej strategii opartej w dużej mierze na otwartości (otwartym dostępie do dużych zasobów informacyjnych, łącznie z archiwami, oraz udostępnianiu w wielu wersjach językowych), a jednocześnie zapewnieniu ochrony danych osobowych wydaje się to możliwe. Atrakcyjność danych i ich prezentacji (mapy, zdjęcia archiwalne, spisy ludności i nieruchomości, które znalazły się już w domenie publicznej, itp.) oraz

¹ A. Back, N. Gronau, K. Tochtermann, *Web 2.0 und Social Media in der Unternehmenspraxis*, Oldenbourg Wissenschaftsverlag, München 2012, s. 160; J. Papińska-Kacperek, *Usługi cyfrowe. Perspektywy wdrożenia i akceptacji cyfrowych usług administracji publicznej w Polsce*, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2013, s. 69–71.

² A. Back, N. Gronau, K. Tochtermann, op.cit.; J. Papińska-Kacperek, *Usługi cyfrowe...*, op.cit.

³ K. Polańska, *Serwisy społecznościowe jako nowy kanał dostępowy do informacji publicznej*, „Zeszyty” Kolegium Analiz Ekonomicznych, z. 24, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012, s. 256.

użyteczność oferowanych aplikacji (często dostępnych także do pobrania na smartfon lub tablet) mają szansę szybko zdobyć wielu zwolenników, tym bardziej że społeczne inicjatywy digitalizacji danych archiwalnych (np. Genealodzy.pl) w szybkim tempie zyskują rzesze użytkowników, którzy często stają się też współtwórcami udostępnianych zasobów informacji. Publikacja publicznych baz danych może zatem pobudzić obywateli do kolejnych innowacyjnych pomysłów, jednak należy rozwiązać problem, na jakich zasadach będzie można z takich zasobów korzystać.

3. Otwartość

W latach 60. XX w. programiści mieli całkowitą wolność współpracy. Przykładem jest system operacyjny Unix, stworzony w Bell Labs AT&T, ale rozwijany w wielu ośrodkach, co zaowocowało powstaniem jego licznych odmian⁴. Zjawisko to zostało bardzo ograniczone, gdy zauważono, że oprogramowanie może być produktem. W latach 80. XX w. bardzo wiele programów, w tym Unix, zostało skomercjalizowanych i prawnie zastrzeżonych, a ich właściciele nie zgadzali się na modyfikację swoich produktów przez osoby z zewnątrz. R. Stallman, wówczas pracownik MIT, opublikował w 1983 r. zapowiedź powstania wolnego systemu operacyjnego GNU – alternatywy dla systemu Unix, a 2 lata później założył Free Software Foundation (FSF), organizację, która stoi na straży ochrony i promocji wolności używania, kopiowania, modyfikowania i dystrybucji programów komputerowych. Według R. Stallmana, *free software* to oprogramowanie udostępniane na warunkach pozwalających użytkownikom na swobodne studiowanie, rozpowszechnianie i modyfikacje. Nie musi być darmowe. Od tamtego czasu zdefiniowano wiele wolnych licencji, jedną z nich jest wymyślona przez Stallmana *copyleft*, która pozwala wnieść usprawnienia do istniejących programów, daje bowiem prawo do legalnego poprawiania i unowocześniania. W 1998 r. powstała nowa inicjatywa, która wprowadziła nowy termin – *Open Source*. Celem było stworzenie ruchu mniej zaangażowanego ideologicznie w sporze z oprogramowaniem zamkniętym i własnościowym.

Wraz z rosnącą popularnością Internetu zaczęły rodzić się problemy ze sposobem korzystania z zasobów dostępnych w formie cyfrowej. Obawa, że przez digitalizację czytelnicy mogą przestać kupować drukowane książki, spowodowała wdrożenie np. oprogramowania *Digital Rights Management* (DRM), które mogło pozwolić na otwieranie

⁴ J. Papińska-Kacperek, *Oprogramowanie komputerowe, w: Społeczeństwo informacyjne*, red. J. Papińska-Kacperek, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.

zabezpieczonego dokumentu tylko na komputerze, na który wykupiono licencję, albo tylko określoną liczbę razy lub uniemożliwić przeniesienie treści do innych programów. Przeciw podobnym pomysłom zawiązywały się inicjatywy na rzecz otwartości zasobów edukacyjnych i nauki. Są one częścią szerszego ruchu promowania współwłasności dóbr ogólnych, takich jak zasoby naturalne, przestrzeń publiczna, dziedzictwo kulturowe czy dostęp do wiedzy.

Problemy prawne związane z bardzo restrykcyjnym prawem autorskim, a jednocześnie ze zbyt swobodnym wykorzystywaniem treści znajdujących w Internecie spowodowały zdefiniowanie grupy licencji *Creative Commons* (CC), analogicznych do *copyleft*. Te jednak odnoszą się do praw wykorzystania treści cyfrowych zawierających tekstowe i multimedialne dane. Pozwalają zastąpić tradycyjny model „Wszystkie prawa zastrzeżone” zasadą „Pewne prawa zastrzeżone”⁵. Każdy twórca może zbudować z czterech, podstawowych własności opisanych w tabeli 1 zestaw tych, które chce zachować w odniesieniu do swojego dzieła. Najczęściej stosowane są następujące kombinacje: CC-BY, CC-BY-NC, CC-BY-NC-SA, CC-BY-NC-ND, CC-BY-ND oraz CC-BY-SA (zbliżona do GNU FDL⁶). Jest też licencja CC0, czyli zrzeczenie się wszystkich praw, jakich można się zrzec w danym systemie prawnym. W wielu krajach jest to równoznaczne z przekazaniem dzieła do domeny publicznej (ang. *public domain*). Tylko trzy licencje (CC-0, CC-BY i CC-BY-SA) są uznane za rzeczywiście wolne. *Creative Commons* ukazały się w kilku wersjach: 1.0, 2.0, 2.5, 3.0 i 4.0. Z wyjątkiem ostatniej, wszystkie były tworzone w zgodzie z amerykańskim prawem autorskim. Z tego powodu powstało wiele lokalnych wariantów dostosowanych do innych systemów prawnych, np. CC-BY 3.0 Polska, oraz inne licencje, np. *Italian Open Data License*⁷ (IODL), zgodna z CC-BY, czy francuska *Open Licence* (fr. *Licence Ouverte*), zgodna z CC-BY 2.0. Z czasem licencje CC znalazły zastosowanie do treści publikowanych przez instytucje państwowe.

Administracja publiczna w każdym państwie generuje olbrzymi wolumen danych, które były kiedyś wykorzystywane wyłącznie wewnątrz, do przygotowywania dokumentów urzędowych niezbędnych w konkretnych procedurach lub do tworzenia zbiorowych zestawień. Zauważono jednak, że ogromną część danych publicznych

⁵ A. Grudzińska-Kuna, J. Papińska-Kacperek, *Gotowość polskich naukowców do publikacji materiałów dydaktycznych w Internecie na tle koncepcji Web 2.0 w szkolnictwie wyższym*, w: *Technologie informacyjne w warsztacie nauczyciela*, red. J. Migdałek, A. Stolińska, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków 2011, s. 237–250.

⁶ GNU Free Documentation License, czyli licencja wolnej dokumentacji.

⁷ S. Leucci, *Preliminary Notes on Open Data Licensing*, „Journal of Open Access to Law” 2014, vol. 2, no. 1.

można udostępnić obywatelom i stworzyć w ten sposób szansę na nowe inicjatywy społeczne lub aplikacje wykorzystujące otwarte zasoby publiczne⁸.

Tabela 1. Podstawowe licencje CC

Skrót	Nazwa	Opis
CC BY	uznanie autorstwa (ang. <i>attribution</i>)	można kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne pod warunkiem, że zostanie przywołane nazwisko autora pierwotnego
CC NC	użycie niekomercyjne (ang. <i>noncommercial</i>)	wolno wszystko – ale jedynie do celów niekomercyjnych
CC ND	bez utworów zależnych (ang. <i>no derivative works</i>)	wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać utwór jedynie w jego oryginalnej postaci – tworzenie utworów zależnych nie jest dozwolone
CC SA	na tych samych warunkach (ang. <i>share alike</i>)	wolno rozprowadzać utwory zależne jedynie na licencji identycznej jak ta, na której udostępniono utwór oryginalny

Źródło: opracowanie własne.

Chęć dzielenia się danymi publicznymi z obywatelami można było zaobserwować w USA, Nowej Zelandii oraz Wielkiej Brytanii już w 2009 r. Prezydent B. Obama powołał wtedy na stanowisko *chief information officer* (CIO) V. Kundrę, zwolennika wykorzystywania w administracji publicznej narzędzi Web 2.0. Kundra promował wcześniej oprogramowanie typu wiki w praktyce rządowej w Waszyngtonie DC, czego celem było ułatwienie współpracy większej liczby osób oraz obniżenie kosztów. W raporcie rządu brytyjskiego *Power of Information Taskforce Report*, opublikowanym w 2009 r., wskazano model dzielenia się informacją i współtworzenia rozwiązań razem z obywatelami. Zachęcano także urzędników do traktowania serwisów społecznościowych jako narzędzi konsultacji społecznych.

Powstające inicjatywy nazwano *Open Government Data*. Ich celem jest upublicznianie danych tworzonych przez administrację lub na jej zlecenie, a także ich swobodne używanie i rozpowszechnianie przez każdego obywatela. Głównym zamierzeniem udostępniania np. publicznych baz danych było dostarczenie osobom, które tworzą oprogramowanie, potrzebnych do tego zasobów informacyjnych. Warunkiem powinno być upublicznianie tworzonych w ten sposób aplikacji. Dodatkową korzyścią z udostępnienia danych publicznych jest przybliżanie obywatelom tego, w jaki sposób

⁸ J. Papińska-Kacperek, *Usługi cyfrowe...*, op.cit., s. 87.

podejmowane są decyzje urzędowe. Dzięki transparentności łatwiej jest oceniać procedury wykorzystywane przez instytucje publiczne⁹. Umożliwia to także weryfikowanie działań instytucji publicznych i tym samym poprawia zaufanie obywateli do instytucji rządowych, a także dialog obywateli z władzami i buduje podstawy społeczeństwa obywatelskiego¹⁰.

T. Berners-Lee, wynalazca sieci WWW i inicjator idei sieci semantycznej (Web 3.0), zaproponował w 2010r. 5-gwiazdkowe oznaczenie stron *Open Government Data*¹¹, określające stopień ich zaawansowania. Oprócz warunku udostępnienia danych w ramach otwartych licencji, np. CC, które nie utrudniają ich użycia, uwzględniają one format publikowanych danych (tabela 2).

Tabela 2. Oznaczenie stron *Open Government Data*

Liczba gwiazdek	Opis
*	dostępne w Internecie (w dowolnym formacie), ale z otwartą licencją
**	dostępne jako ustrukturyzowane dane (np. xls zamiast skanowania obrazu tabeli)
***	dane dostępne w niezastrzeżonych formatach (np. CSV zamiast formatu Excel)
****	zastosowanie otwartych standardów W3C (np. RDF i SPARQL) do identyfikacji obiektów, tak by można było wskazać na własne obiekty
*****	zastosowanie otwartych standardów – możliwe odwołania do innych danych, aby zapewnić pełen kontekst

Źródło: opracowanie własne.

4. Portale *Open Government Data*

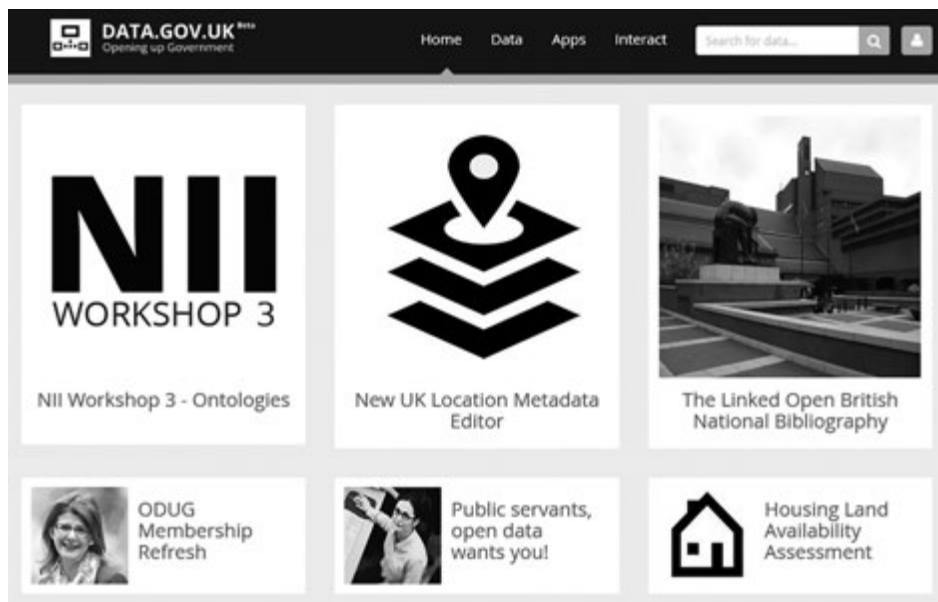
W 2010r. powstał brytyjski portal data.gov.uk, którego zadaniem było pierwotnie tylko zbieranie i udostępnianie danych przestrzennych uzyskiwanych z zasobów rządu brytyjskiego oraz kolekcjonowanie pomysłów zgłaszanych przez obywateli. Jednym z pomysłodawców projektu był T. Berners-Lee, który pomagał osobiście w promocji portalu. Obecnie celem projektu jest publikowanie niemal wszystkich danych publicznych, z wyłączeniem danych osobowych, zbieranych na potrzeby administracji

⁹ M. Janssen, Y. Charalabidis, A. Zuiderwijk, *Benefits, Adoption Barriers and Myths of Open Data and Open Government*, „Information Systems Management” 2012, vol. 29/4, s. 258–268.

¹⁰ P. Parycek, M. Sachs, *Open government – information flow in Web 2.0*, „European Journal of ePractice” 2010, vol. 9(1), s. 1–70.

¹¹ <http://www.w3.org/DesignIssues/LinkedData.html>.

państwowej. Obywatele lub firmy mogą tworzyć aplikacje wykorzystujące takie zbiory i publikować gotowe produkty w portalu.

Rysunek 1. Portal data.gov.uk

Źródło: data.gov.uk.

Kolejnym pomysłem było tworzenie w portalu blogów i list dyskusyjnych, umożliwiających obywatelom otwartą dyskusję na interesujące ich tematy. W ten sposób platforma pod względem oferowanych funkcji w pewnym stopniu zaczęła przypominać portale społecznościowe.

W grudniu 2013 r. serwis data.gov.uk udostępniał ponad 13 tys. baz danych, najpopularniejszymi były wtedy rejestr gruntów oraz rejestr majątku osób zmarłych, pozwalający krewnym określić swoje uprawnienia do dziedziczenia. W 2014 r. najpopularniejszymi zbiorami były dane na temat otyłości, aktywności fizycznej i diety, opublikowane przez Centrum Informacji Zdrowia i Opieki Społecznej, oraz informacje o ruchu drogowym, publikowane przez zarząd autostrad. Ze strony data.gov.uk można było w 2013 r. pobrać 314 aplikacji, np. mobilną wyszukiwarkę parkingów czy London Traffic (aplikację udostępniającą zdjęcia z ponad 700 kamer w całej stolicy). W portalu prowadzono wówczas 160 blogów i dyskutowano na 188 forach. Dane z kolejnych miesięcy pokazano w tabeli 3.

Podobne serwisy uruchomiono w większości krajów UE, np. w Danii (digitaliser.dk), Finlandii (suomi.fi, wcześniej: data.suomi.fi), Francji (data.gouv.fr, wcześniej

– opendatafrance.net) lub Hiszpanii (datos.gob.es, wcześniej – Aporta.es). Według raportu CSC, projekty związane z otwartością były w 2011 r. realizowane w 21 państwach europejskich¹².

Tabela 3. Rozwój portalu data.gov.uk

Element portalu	Grudzień 2013	Czerwiec 2014	Listopad 2014
Liczba baz danych	> 13 tys.	> 14 tys.	> 15 tys.
Liczba aplikacji	314	338	354
Liczba blogów	160	182	201
Liczba forów	188	203	218

Źródło: opracowanie własne.

Większość z tych inicjatyw, z wyjątkiem data.gov.uk, często była wtedy jeszcze w wersji beta, ale ich istnienie świadczyło o woli politycznej wielu krajów, by rozwijać się w tej dziedzinie. Przegląd przeprowadzony w 2014 r. pokazuje, że obserwuje się znaczny postęp (tabela 4), na stronach tych pojawiają się kolejne rejestry publiczne, aplikacje, fora, blogi, czasem także łącza do profili administracji publicznej w mediach społecznościowych. Jednak nadal brytyjski portal znacznie różni się od pozostałych.

Portal fińskiej administracji rządowej (suomi.fi) jest przykładem uwzględnienia w koncepcji otwartości wolnego dostępu do wszystkich dokumentów i rejestrów w trzech wersjach językowych (w dwóch językach urzędowych – fińskim i szwedzkim – oraz w języku angielskim). Ponadto łatwo z tej strony przejść do serwisu Infopankki.fi (bank informacji), przeznaczonego przede wszystkim dla obcokrajowców, w którym w 14 językach udostępniono podstawowe informacje przydatne dla osób przybywających do Finlandii, rezydujących w niej i załatwiających swoje podstawowe sprawy bytowe i zawodowe.

Francuska administracja rządowa udostępnia dane, dokumenty i aplikacje w serwisie data.gouv.fr. Portal funkcjonuje w trzech wersjach językowych, ale wersja angielska (amerykańska) i wersja hiszpańska są ograniczone, a do tego tłumaczone są jedynie opisy, natomiast docelowe dokumenty i aplikacje są tylko po francusku.

Nadal w wielu państwach działają wersje beta tego typu portali lub dopiero jest przygotowana strategia otwartości. Do grupy tej należała do niedawna Polska. Dopiero w maju 2014 r. został uruchomiony portal danepubliczne.gov.pl, czyli centralne repozytorium informacji publicznej.

¹² *Uncharted Waters. The State of Open Data in Europe*, CSC, 2011.

Portale *Open Data* zaczęły tworzyć także urzędy administracji lokalnych, np. regiony i miasta¹³. Ich funkcjonalność jest bardzo podobna do funkcjonalności portali administracji centralnej – publikowane są tam zbiory danych i aplikacje tworzone przez obywateli. Do takich stron włoskich miast (przykłady w tabeli 5) kierują linki ze strony krajowej.

Tabela 4. Wybrane portale *Open Government Data*

Kraj Adres	Rok	Bazy	Aplikacje	SM ¹	Licencja	Wersje językowe
Dania digitaliser.dk	2011	prawie 800	227	v	b.d.	1
Hiszpania datos.gob.es	2011	ponad 4 000	95	v	CC0	1
Szwecja (beta) www.opengov.se	2010	20	12	v	CC-BY-SA	2 ²
Włochy www.dati.gov.it	2011	8 843	159	v	IODL	1
Belgia (beta) data.gov.be	2013	116	8	v	b.d.	4 ³
Niemcy (beta) www.govdata.de	2013	12 574	117	v	CC-BY	1
Nowa Zelandia data.govt.nz	2009	2 585	0	-	CC BY 3.0 NZ	1
Finlandia suomi.fi	2014 ⁴	b.d.	b.d.	v	b.d.	3 ⁵
Australia data.gov.au	2011	4 386	0	-	CC BY 3.0 AU	1
Francja www.data.gouv.fr	2013 ⁶	13 826	b.d.	v	OL CC0	3 ⁷

¹ Połączenia z profilami w mediach społecznościowych.

² Wersja szwedzka i angielska.

³ Wersja holenderska, francuska, niemiecka i angielska.

⁴ Jako portal e-usług działa od 2002 r.

⁵ Wersja fińska, szwedzka i angielska.

⁶ W 2012 r. poprzedni portal opendatafrance.net.

⁷ Wersja francuska, angielska (amerykańska) i hiszpańska.

Źródło: opracowanie własne.

Przykłady współpracy obywateli i administracji w tworzeniu przydatnych aplikacji nie opierają się wyłącznie na istnieniu portali *Open Government Data*. W 2010 r. miasto Ottawa ogłosiło konkurs Apps4Ottawa, promujący inicjatywę otwartych danych¹⁴. Jest on od tamtej pory powtarzany co roku. Podobne pomysły wprowadzono w życie w innych miastach, np. Apps4Halifax od 2012 r. czy Apps4Roma. Jednak bardzo często

¹³ A. Sobczak, T. Kulisiewicz, *Analiza rozwiązań technologicznych pomocnych przy budowie Otwartego Rządu*, Ośrodek Studiów nad Cyfrowym Państwem, 2014, s. 70–89.

¹⁴ K. McNutt, *Public engagement in the Web 2.0 era: Social collaborative technologies in a public sector context*, Canadian Public Administration, 2014, s. 49–70.

programy zgłaszane do podobnych konkursów są publikowane w portalach *Open Government Data*, np. aplikacje z Apps4Roma 2012 są na stronie dati.comune.roma.it.

Tabela 5. Wybrane portale *Open Data* dużych miast we Włoszech

Nazwa	Adres internetowy	Rok powstania	Licencja
Open Data Firenze	dati.comune.firenze.it	2011	CC-BY
Dati della Città di Venezia	dati.venezia.it	2013	CC-BY, IODL
Bologna Data Portal	dati.comune.bologna.it	2012	CC0
Open Data della Regione Emilia-Romagna	dati.emilia-romagna.it	2011	CC-BY 2.5
Rome Province Data Portal	www.opendata.provincia.roma.it	2012	ODC-ODBL ¹
Open Data di Roma Capitale	dati.comune.roma.it	2013	CC

¹ *Open Data Commons Open Database License*.

Źródło: opracowanie własne.

5. Podsumowanie i kierunki dalszych badań

Inicjatywy podejmowane przez rządy państw Unii Europejskiej oraz rozwiniętych demokracji na całym świecie zmirzają w kierunku upublicznienia jak największych zasobów danych, które jednakże muszą być udostępniane w ramach otwartych licencji na ich użytkowanie. Tylko wówczas mogą być pobierane przez użytkowników legalnie i za darmo. Organizacja serwisów instytucji rządowych w większości przybiera formę społecznościową. Model ten zakłada potrzebę dzielenia się informacjami z obywatelami i współtworzenie razem z nimi rozwiązań. Tak rozumiane medium ma stanowić kolejny, równoległy do dotychczasowych, kanał komunikowania się z obywatelami. Blogi, fora, aplikacje elektroniczne (w tym mobilne) czynią to narzędzie egzemplifikacją idei otwartego rządu. Idea otwartości dotyczy nie tylko wolnego dostępu do zasobów danych opatrzonych klauzulą otwartości, ale także otwartości wobec obywateli innych państw wiążących swe zainteresowania, interesy lub egzystencję z danym krajem, czego przejawem jest dostępność stron w językach obcych.

Dalsze obserwacje rozwoju portali *Open Government Data* na poziomie tak krajowym, jak i lokalnym stanowią ciekawe zagadnienie badawcze. Już teraz widać pewne różnice w tendencjach rozwojowych poszczególnych krajów, które w większości znajdują się na początku tej drogi, testując wersję beta. Choć są to projekty niezależne, wiele serwisów rządowych korzysta ze standardowych rozwiązań technicznych.

Przykładowo, platforma CKAN jest stosowana w przypadku ponad 60 serwisów *Open Data* na świecie¹⁵.

Bibliografia

- Back A., Gronau N., Tochtermann K., *Web 2.0 und Social Media in der Unternehmenspraxis*, Oldenbourg Wissenschaftsverlag, München 2012.
- Grudzińska-Kuna A., Papińska-Kacperek J., *Gotowość polskich naukowców do publikacji materiałów dydaktycznych w Internecie na tle koncepcji Web 2.0 w szkolnictwie wyższym*, w: *Technologie informacyjne w warsztacie nauczyciela*, red. J. Migdałek, A. Stolińska, WNUP, Kraków 2011, s. 237–250.
- Janssen M., Charalabidis Y., Zuiderwijk A., *Benefits, Adoption Barriers and Myths of Open Data and Open Government*, „Information Systems Management” 2012, vol. 29, no. 4, s. 258–268.
- Leucci S., *Preliminary Notes on Open Data Licensing*, „Journal of Open Access to Law” 2014, vol. 2, no. 1.
- McNutt K., *Public engagement in the Web 2.0 era: Social collaborative technologies in a public sector context*, Canadian Public Administration, 2014.
- Papińska-Kacperek J., *Oprogramowanie komputerowe*, w: *Spółczesność informacyjna*, red. J. Papińska-Kacperek, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008, s. 81–94.
- Papińska-Kacperek J., *Usługi cyfrowe. Perspektywy wdrożenia i akceptacji cyfrowych usług administracji publicznej w Polsce*, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2013.
- Parycek P., Sachs M., *Open government – information flow in Web 2.0*, „European Journal of ePractice” 2010, vol. 9(1), s. 1–70.
- Polańska K., *Serwisy społecznościowe jako nowy kanał dostępowy do informacji publicznej*, „Zeszyty” Kolegium Analiz Ekonomicznych, z. 24, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012, s. 251–261.
- Sobczak A., Kulisiewicz T., *Analiza rozwiązań technologicznych pomocnych przy budowie Otwartego Rządu*, Ośrodek Studiów nad Cyfrowym Państwem, 2014.
- Uncharted Waters. The State of Open Data in Europe*, CSC, 2011.

Źródła sieciowe

<http://creativecommons.org/licenses> (data odczytu: 16.11.2014).

<http://www.w3.org/DesignIssues/LinkedData.html> (data odczytu: 16.11.2014).

¹⁵ A. Sobczak, T. Kulisiewicz, op.cit., s. 18.

* * *

Open Government Data initiatives

Summary

Open Government is a new way of organizing a state's activities which uses modern information and communication tools in order to increase the participation of its citizens in governing and to apply their knowledge and commitment to effective problem solving. Therefore, activities the open government carries out are characterized by openness to cooperation – a feature of many web applications associated with the era of Web 2.0. Openness is also linked to open licenses. The article describes the initiatives to implement ideas of Open Government Data in Poland and abroad.

Keywords: Open Data, Open Government, Creative Commons